

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Loppuraportti

Kestävää kasvua ja työtä 2014 - 2020
Suomen rakennerahasto-ohjelma

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Viranomaisen merkintöjä

Saapumispäivämäärä 29.8.2022	Diaarinumero EURA 2014/9336/09 02 01 01/2019/PKARJALA
Käsittelijä	Puhelinnumero
Hankekoodi A75917	Tila Saapunut

1 Hankkeen perustiedot

Hankkeen nimi Pietarin meriklusterista uutta liiketoimintaa Pohjois-Karjalaan	
Alkamispäivämäärä 1.3.2020	Päätymispäivämäärä 30.4.2022
Toimintalinja 2. Uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen	
Erityistavoite 5.1. Yritysten innovaatiotoiminnan vahvistaminen	
Tukimuoto Alueellinen kehittämistuki: kehittämishanke	
Kustannusmalli Flat rate 15 %	

2 Tuensaajan perustiedot

Tuensaajan nimi Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy	
Y-tunnus 1934207-8	Hankkeen WWW-osoite http://www.keti.fi
Yhteyshenkilön nimi Risto Hiltunen	
Yhteyshenkilön sähköpostiosoite risto.hiltunen@keti.fi	Yhteyshenkilön puhelinnumero +358 50 303 1313

3 Tiivistelmä

3.1 Hankkeen toiminnan ja tulosten tiivistelmä

Hankkeen tavoitteena oli etsiä uusia liiketoimintamahdollisuuksia uusilta toimialoilta ja kohdealueilta sekä selvittää Pietarin meriklusterin toimintaa ja yhteistyömahdollisuuksia Pohjois-Karjalassa. Kaikkien toimenpiteiden tavoitteena oli luoda uusia työpaikkoja ja investointeja, markkinoida alueen yrityksiä, luoda yrityksille mahdollisuuksia liikevaihdon kasvuun sekä parantaa tuotteiden ja palveluiden tuotekehitystä ja saavutettavuutta.

Hankkeen toteutus ajoittui samaan aikaan kuin Covid19-pandemia ja helmikuussa 2022 Venäjän sotatoimien alkaminen Ukrainassa.

Covid19 asetti haasteita yritysten väliseen kanssakäymiseen ja hankkeen toteutukseen. Etätyösuositus oli voimassa suurimman osan hankeaikaa. Matkustajaliikenteen osalta oli voimassa matkustusrajoituksia. Suunnitellut suomalaisten ja venäläisten yritysten väliset kahdenkeskiset tapaamiset peruuntuivat, eikä suunnitelmassa mainittuja matchmaking-matkoja voitu toteuttaa. Rajallisten toimintamahdollisuuksien vuoksi hanke ei saanut täysipainoisesti sitoutettua yrityksiä hankkeen toimenpiteisiin.

Hankkeen loppupuolella koronarajoitukset purettiin suurelta osin, mutta matkustajaliikenteen osalta koronarajoitukset jäivät voimaan vielä ulkorajoilla. Tällöin hankkeelle haettiin kahden kuukauden jatkoaikaa. Jatkoajan perusteena oli vilkastunut kysyntä hankkeen toteutukseen ja toimenpiteisiin.

Alustavia tapaamisia sovittiin Pietarin meriteollisuuden toimijoiden kanssa. Jatkoajan hyväksymisen jälkeen Venäjä hyökkäsi Ukrainaan ja yhteistyö venäläisten yritysten kanssa peruttiin. Voimaan tulivat Venäjää vastaan asetetut pakotteet ja vastapakotteet. Hankkeen toteutusta suunnitellusti ei ollut enää mahdollista jatkaa. Loppukautena suunnattiin voimavarat Suomen meriteollisuuden suuntaan, aika kuitenkin oli liian lyhyt yritysten markkinointiin.

Hankkeessa tuotettiin Pietarin meriteollisuuden selvitykset, joista saatiin hyvät tiedot meriklusterin koostumuksesta, toimintatavoista, hankintakanavista sekä tarvittavista tuotteista ja palveluista sekä klusterissa toimivista yrityksistä. Näitä selvityksiä voidaan hyödyntää jatkossa uusyrityshankinnassa ja uusien markkinoiden etsimisessä esimerkiksi Suomen meriteollisuudesta.

Yritysten saavutettavuus -selvityksen sisältö on moninainen ja siinä on tarkasteltu kattavasti kuljetus- ja toimitusketjuja, pohjoiskarjalaisia toimijoita sekä heidän tuotteitaan ja mahdollisuuksiaan meriteollisuuden toimittajiksi. Selvitystyön aikana tarkasteltiin yritysten tuotteet ja palvelut, asemoitiin ne arvoketjuihin ja kartoitettiin mahdollinen veturiyrittäjä yritysryhmälle. Selvitykset ovat käytettävissä jatkossa muissa kehittämistoimenpiteissä.

Hankkeen tavoitteiden osalta onnistuttiin selvittämään uudet liiketoiminta- ja yhteistyömahdollisuudet. Yritysten väliset kohtaamiset, liiketoiminnan kasvattaminen ja syvemmän yhteistyön aloittaminen ei ollut mahdollista hankkeen toimintakauden aikana.

3.2 Hankkeen toiminnan ja tulosten englanninkielinen tiivistelmä

The aim of the project was to look for new business opportunities in new industries and target areas, and also to study the activities of the St. Petersburg maritime cluster and cooperation opportunities in North Karelia. The aim of all the measures was to create new jobs and investments, to market region's companies, to create opportunities for companies to increase their turnover and to improve the product development and accessibility of the products and services.

The project coincided with the COVID-19 pandemic and the outbreak of the Russian hostilities in Ukraine in February 2022. COVID-19 posed challenges for interaction between companies and also for project implementation. The remote work recommendation was valid for most of the project time. There were travel restrictions on passenger traffic. The start of hostilities suspended cooperation with Russian companies.

The planned one-to-one meetings between Finnish and Russian companies were canceled, and the matchmaking trips mentioned in the project plan could not be carried out. Due to the limited scope of possible activities, the project was not able to fully engage companies in the project's activities.

The project produced studies of the St. Petersburg maritime industry, which provided good and useful information about the structure and organisation of the maritime cluster, operating methods, procurement channels and the required products and services, as well as about the companies operating in the cluster. In the future, these studies can be utilized in acquisition of new companies and in searching for new markets, for example, in the Finnish maritime industry.

The content of the Business Accessibility Report is diverse and it reviews comprehensively transport and supply chains, North Karelian operators and their products and opportunities as suppliers for the maritime industry. During the study, the companies' products and services were examined and they were positioned in the value chains. A possible locomotive company for a group of companies was also mapped out. The reports will be available for other development activities in the future.

Regarding the objectives of the project, new business and cooperation opportunities were identified. Encounters between the companies, growing of the business and starting of deeper collaboration were not possible during the project operation time.

4 Hankkeen tarve, toteutus ja tulokset

4.1 Miten hanke onnistui vastaamaan kehittämistarpeeseen ja kuinka hankkeen tavoitteet toteutuivat?

Hankkeen tavoitteet:

Hankkeen tavoitteena oli etsiä uusia liiketoimintamahdollisuuksia uusilta toimialoilta ja kohdealueilta, jotta yritysten liikevaihto kasvaa. Pietarin alueelta haettiin uutta liiketoimintaa meriteollisuuden alihankinnasta, osto- ja palvelukonsepteista sekä logistiikasta. Yritysten tuotanto- ja toimituskapasiteettia pyrittiin kasvattamaan tuomalla esiin uusia liiketoimintamahdollisuuksia. 10 pohjoiskarjalaista yritystä aloittaa yhteistyön meriklusterin toimijoiden kanssa.

Selvitetään Pietarin meriklusterin toimintaa ja yhteistyömahdollisuuksia Pohjois-Karjalassa. Yrityksille etsitään räätälöidysti potentiaalisia toimijoita ja tuodaan esille heidän liiketoimintaansa sekä yhteistyömahdollisuuksia, jotta yritykset löytävät potentiaalisia yhteistyökumppaneita Pohjois-Karjalasta ja Pietarin/Leningradin alueelta. Verkostoituneet yritykset voivat alkaa kehittää omia yritysryhmiä ja investointeja sekä panostavat entistä enemmän kansainvälistymiseen.

Kaikkien toimenpiteiden tavoitteena oli luoda uusia työpaikkoja ja investointeja, markkinoida alueen yrityksiä, luoda yrityksille mahdollisuuksia liikevaihdon kasvuun sekä parantaa tuotteiden ja palveluiden tuotekehitystä ja saavutettavuutta.

Toteutus:

Hanke käynnistyi 1.3.2020, Covid19-pandemian vuoksi Suomeen julistettiin poikkeusolot 16.3.2022. Käytännössä yritysten kanssa tehtävä yhteistyö tehtiin sähköisillä viestintävälineillä, sillä yritysvierailuja oli rajoitettu suurella osaa yrityksistä. Hankkeessa noudatettiin Valtioneuvoston suosittamaa etätyösuositusta.

Pietarin asiantuntija teki omaa selvitystyötä soveltuvin osin etätyöskentelynä ja alkuvaiheessa myös yrityskäynneillä. Paikallisten viranomaisten terveysturvallisuussuosituksia noudatettiin Pietarin alueella.

Pietarin meriteollisuuden selvitykset, telakkateollisuus- ja satamateollisuusselvitys saatiin laadittua sovitusti. Nämä selvitykset olivat perusta Pohjois-Karjalassa tehtävälle yritys- ja tuotekartoitukselle. Pietarin meriteollisuuden selvitykset ovat tämän raportin liitteenä.

Pietarin meriteollisuuden toimijoiden kanssa pidettiin kesäkuussa 2021 Zoom-tapaaminen, joka jäi ainoaksi suomalaisten ja venäläisten yritysten väliseksi tapaamiseksi. Tilaisuus järjestettiin yhteistyössä Suomen Pietarin pääkonsulaatin kanssa. Tilaisuuteen osallistui 4 yritystä Venäjältä ja 3 Pohjois-Karjalasta. Linkki tilaisuuden tallenteeseen: <https://vimeo.com/566097892/464e63ae5d>.

Hankesuunnitelman mukaiset matchmaking-matkat eivät toteutuneet, koska Suomen ulkorajalla oli voimassa matkustajaliikenteen rajoitukset. Yritysten halukkuus matkustaa ulkomaille oli vähäistä.

Pohjois-Karjalassa tehty asiantuntijan selvitystyö sujui aikataulussa ja asiantuntijaraportit ja selvitykset ovat tämän raportin liitteenä. Asiantuntijan kanssa toteutettiin mm. työpaja, jossa kartoitettiin potentiaaliset toimijat, yhteistyötahot ja veturiyritykset. Työpajaan osallistui 7 yritystä. Työpajassa toivottiin koulutusta "Vientiä aloittavan yrityksen infotilaisuus". Tilaisuus aiottiin järjestää SVKK:n kanssa yhteistyössä syksyllä 2021. Infotilaisuuteen ei kuitenkaan ilmoittautunut yhtään yritystä, joten tapahtuma peruttiin.

Asiantuntija oli aktiivisesti mukana yritystapaamisissa ja laati projektipäällikön kanssa etenemispolkua hankinta- ja toimitusketjuille. Pohjoiskarjalaiset yritykset asemointiin meriklusterin arvoketjuun. Pohjois-Karjalassa on potentiaalisia yrityksiä meriteollisuuden alihankintaan metalli- ja sisustusteollisuuden ja logistiikan osa-alueilla. Kokonaistoimittajia Pohjois-Karjalasta ei löytynyt. Selvitysten perusteella yhteistyön aloittamiseksi ja yritysten meriklusteriin saamiseksi etenemispoluksi päätettiin ottaa agentuuritoimistot, joiden kautta on mahdollista saada tuotteet kattavasti markkinoitua koko meriteollisuuden hankintaketjuille. Toinen mahdollinen toimituskanava olisi ollut yhteys suoraan laite- ja järjestelmätoimittajille. Suunnittelutoimistot olisivat olleet laajin jakelukanava, mutta Pohjois-Karjalan toimijoilla ei vielä ole potentiaalia toimia näiden tahojen kanssa.

Yhteyttä Pietarin asiantuntijaan pidettiin säännöllisesti, asiantuntija etsi sopivia toimijoita pohjoiskarjalaisille yrityksille yhteistyön aloittamiseksi. Vuoden 2022 alussa saatiin positiivisia viestejä mahdollisista kumppanuuksista. Näitä kumppanuuksia aloitettiin viedä eteenpäin järjestämällä kahdenkeskisiä tapaamisia potentiaalisten toimijoiden kanssa. Potentiaalisia kumppanuuksia olisi ollut luksusveneiden varustelussa, sisustuksissa ja erilaisten työkalujen valmistuksessa metalliteollisuudelle. Kysyntää olisi ollut myös koulutusviennille, tämän osa-alueen tarpeiden selvitystyö jäi vallitsevan tilanteen vuoksi kesken.

Hankkeessa päätettiin toteuttaa sähköinen markkinointimateriaali hankesuunnitelmassa olevien matkojen ja seminaarien tilalle. Materiaali tehtiin venäjäksi ja englanniksi, lopulta materiaalista poistettiin venäjänkielinen osuus. Muutamia yrityksiä poistui hankkeesta Venäjän sotatoimien vuoksi, ja näin ollen materiaalin lopputulos on työstetty versio. Sähköisen markkinointimateriaalin tueksi tuotettiin markkinointivideot, toimintaympäristöstä, yrityksistä sekä logistisista mahdollisuuksista. Videoiden osalta lopullisesta versiosta poistettiin kaikki Venäjään liittyvät yhteydet sekä viittaukset. Sähköiset materiaalit on nähtävänä KETIn Meriklusteri-sivuilla ja OR-koodin kautta levitettävissä erilaisissa julkaisuissa mm. hankkeessa tuotetussa messu rollupissa.

Hankkeelle haettiin jatkoaikaa 31.5.2022 saakka, koska näkymät helmikuussa olivat parantuneet yritys yhteistyön kannalta, samoin Covid19-pandemia alkoi hellittää ja rajoituksia purettiin. Matkustajaliikenteen rajoitukset terveysturvallisuuden osalta olivat edelleen voimassa Suomen ja Venäjän välillä. Maaliskuussa Venäjän hyökättyä Ukrainaan kaikki aktiivinen yhteistyö yritysten välillä keskeytettiin.

Muuttuneen tilanteen vuoksi päätettiin keskittyä hankkeen loppuaika kotimaisen meriteollisuuden tarpeiden kartoittamiseen. Osallistuttiin meriteollisuuden tapahtumaan ja välitettiin potentiaalisille toimijoille tarvittavat kontaktitiedot jatkotoimenpiteitä varten. Aikaa ei kuitenkaan ollut riittävästi syventävien keskustelujen aikaan saamiseksi. Tietoa yrityksistä välitettiin meriteollisuuden toimijoille mm. Naantalın meriverkostotapahtumassa.

Alkuvaiheessa hankkeen toimenpiteet kiinnostivat yritys kenttää. Yritykset kokivat, että uusia markkinoita on hyvä tutkia ja tuoda esille uusia mahdollisuuksia. Hankkeen puolesta välissä tavoitteiden saavuttaminen näytti toteutuvan hyvin. Yritysryhmää hiottiin ja haettiin heille sopivia kumppanuuksia, suunniteltiin tapaamisia yritysten välillä ja mietittiin uuden tuotteen markkinoille tuomista kalastusaluksille. Logistiikkaratkaisuisa mietittiin vähähiilisyttä tukevaa investointia, investointeihin ei saatu kuitenkaan tarvittavaa rahoitusta. Hankkeen loppuosassa vallitsevat olosuhteet ja äkillisesti muuttunut toimintaympäristö vesitti hankkeen toimenpiteiden toteutuksen ja tavoitteiden saavuttamisen. Kalastusaluksiin liittyvää tuotetta voidaan kehittää edelleen muille markkinoille.

Vesitheyteys Saimaan kanavan kautta vaikeutui. Varustamot eivät voi kuljettaa tuotteita Saimaan kanavan kautta, koska varustamoille kohdistuu suuria riskejä Venäjän vesialueella. Saimaan kanavan sulkeutuminen on suuri menetys Pohjois-Karjalan vesitiekuljetuksille ja yrityksille. Tämä saattaa vaikuttaa pitkällä aikajänteellä yritysten sijoittumispäätöksiin. Samalla maantiekuljetukset lisääntyvät, sillä vesitiliikenteen päättyminen tuo maanteille 50 000 rekka-auton volyymin. Tämä lisää huomattavasti tieinfran kulutusta ja päästöjä sekä logistiikkakuluja.

Hankkeen toteuttajan kannalta katsottuna hankkeen toteutus ei sujunut toivotulla tavalla. Hankkeessa tehdyt selvitykset toteutuivat suunnitellusti, pohjoiskarjalaisten yritysten kontaktointi oli haasteellista, haastattelut tehtiin puhelimitse tai Teams-yhteydellä. Henkilökohtainen kanssakäymistä yritysten kanssa jäi vähäiseksi hankkeen toteutusaikana johtuen vallitsevista koronarajoituksista. Tämä heijastui yritysten sitoutumiseen hankkeen toimenpiteisiin. Yritysrahoituksen saaminen oli haasteellista, koska konkreettinen toiminta yritysten näkökulmasta katsottuna oli vähäistä, eivätkä suunnitellut matchmaking-matkat ja yritystapaamiset venäläisten yritysten kanssa toteutuneet. Sotatoimien vuoksi yritys yhteistyö päättyi kokonaan.

Hankkeen toteutus hankesuunnitelman mukaisesti oli haasteellista ja lopulta mahdotonta toteuttaa. Hankkeen idea uusien markkinoiden tarkastelusta oli hyvä, mutta ajankohta ei ollut tavoitteiden saavuttamisen kannalta otollinen.

Välillisesti edistettiin Niiralan alueen logistiikkainfran ja toiminnan kehittämistä.

4.2 Mitä välittömiä tuloksia hankkeella saatiin aikaan? Mitä vaikutuksia tuloksilla on?

Pietarin meriteollisuuden selvityksiä voidaan hyödyntää soveltuvin osin Suomen meriteollisuuteen suuntautuvaan tarjontaan. Selvityksissä esille tulleet hankintakanavat ja prosessit ovat samankaltaisia kaikilla meriteollisuuden aloilla.

Pohjois-Karjalan selvityksissä saatiin tietoon yritysten potentiaali ja kyky suuntautua uusille markkinoille.

Selvitysten perusteella voidaan tarkastella uusyrittäshankintaan liittyviä tarpeita, yritystoimintaa tukevaa toimintaa sekä kehittää edelleen toimitus-, kuljetus- ja hankintaketjuja.

Varsinaiset vaikutukset yritysten tai toimintaympäristöön näkyvät pidemmällä aikajänteellä, kun liiketoimintaympäristön muutokset ovat normalisoituneet.

Yritysten yhteistyö alueiden välillä tulee olemaan minimissään tai pysähdyksissä Venäjän sotatoimien vuoksi.

4.3 Miten hakemuksen kohteena olevaa toimintaa jatketaan ja tuloksia sekä kokemuksia hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen?

Meriteollisuuden selvitykset ovat käytettävissä jatkossa uusyrittäshankinnassa ja yritysten toiminnan kehittämisessä mm. kotimaisen meriteollisuuden tarpeisiin.

Yritykset voivat hyödyntää selvitysten tuloksia esimerkiksi tarvekartoituksen osalta, millaisia tuotteita ja palveluita voidaan tarjota meriteollisuudelle ja mitä kanavia kannattaa hyödyntää.

Hankkeen toteuttaja voi hyödyntää saamia tietoja ja taitoja muussa hanketoiminnassa sekä yritysten liiketoiminnan kehittämistyössä. Markkinointimateriaalit ovat käytettävissä soveltuvin osin aluemarkkinoinnissa.

4.4 Toteutuiko hanke aiotulla maantieteellisellä alueella tai kuinka alue mahdollisesti muuttui? Saavutettiinko suunniteltu kohderyhmä vai tuliko siihen muutoksia? Oliko muita toteutukseen liittyviä muutoksia?

Hanke toteutui pääasiallisesti maantieteellisesti aiotuilla alueilla: Pietarin alue ja Pohjois-Karjala. Hankkeen loppupuolella tarkasteltiin Suomen meriteollisuutta, koska Venäjän kanssa tehtävä yhteistyö loppui.

Kohderyhmä oli pääasiallisesti metalli-, logistiikka ja puualan toimijoita. Kohderyhmän yrityksiä ei hankkeessa saatu aktivoitua toivotulla tavalla. Yritysrhmä jäi suhteellisen ohueksi.

Suunnitellut matchmaking-matkat, seminaarit ja yritysten väliset tapaamiset jäivät pois. Näihin budjetoidut varat siirrettiin markkinointimateriaalien tekemiseen.

Matkojen peruuntuminen vaikutti tulorahoituksen saamiseen, tulorajoitus ei toteutunut suunnitellusti.

Hankkeelle haettiin jatkoaikaa 1.4.-31.5.2022.

5 Seurantatiedot

5.1 Päästiinkö toteutuksessa hakemuksessa esitettyihin (kohta 12) numeerisiin tavoitteisiin? Mistä mahdolliset erot johtuvat?

Numeraaliset tavoitteet: Muuta tukea kuin rahoitustukea saavat yritykset 30 kpl

Hankkeeseen osallistui Pohjois-Karjalasta 20 yritystä. Venäjän puolelta yritysyritystä oli valmiita aloittamaan 3 suurta yritystä, 2 meriteollisuuden konsernia ja 2 meriteollisuusklusteria. Yritystiedot liitteenä.

Yritykset, jotka kehittävät uuden tai merkittävästi parannetun tuotteen markkinoille, tuote on uusi markkinoilla 1 kpl. Yritykset, joihin syntyy uusiutuviin energiaratkaisuihin tai vähähiilisuuden tukemiseen perustuvaa uutta liiketoimintaa 1 kpl

Suunniteltiin toteutusta, mutta suunnitelmat eivät toteutuneet hankkeen aikana. Uutta tuotetta ei päästy markkinoimaan kohderyhmälle. Investointiin liittyvä rahoitus ei toteutunut.

Yritykset, jotka kehittävät uuden tai merkittävästi parannetun tuotteen markkinoille, tuote on uusi yrityksille 1 kp. Yrityksen avoimen tiedon ja rajapintojen avulla toteuttamat uudet sovellutukset 1 kpl.

Eivät toteutuneet.

5.2 Miten asetetut numeeriset tavoitteet palvelivat hankkeen toteutusta? Mitkä indikaattorit olisivat tukeneet paremmin toteutusta? Mitä mahdollisia omia seurantatietoja tai indikaattoreita toteutuksessa hyödynnettiin?

Numeraaliset tavoitteet palvelivat hankkeen toteutusta osallistuvien yritysten osalta. Uusien tuotteiden ja vähähiilisyyteen ja uusiutuviin energiaratkaisuihin liittyen toteutusta koettiin suunnata näille sektoreille soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan.

Omat seurantatiedot ja indikaattorit olivat: Meriklusteri-selvitykset, toimitus- ja kuljetusketjut valmiina, 10 pohjoiskarjalaista yritystä aloittaa yhteistyön meriklusterissa, 5 uutta työpaikkaa, 1 yritysryhmäverkosto, 15 yritystä osallistuu matchmaking-matkoille.

Yritysrhmää kehitettiin ja suunnattiin toimenpiteitä selvityksissä esille tulleisiin tarpeisiin. Yritysrhmään kuului logistiikan, metalli- ja sisustusalan yrityksiä, 5 yritystä oli valmiita aloittamaan yhteistyön meriklusterissa. Yritysrhmän toimintaa ei kuitenkaan voitu edistää äkillisen toimintaympäristön ja poliittisen tilanteen vuoksi. Toimitus- ja kuljetusketjuja pyrittiin kehittämään asiakaslähtöisesti, täysipainoinen rajanylittävä yhteistyö ei ollut mahdollista ja näin ollen kokeilut esimerkiksi kappale-tavaratoimitusten kehittämisessä ei onnistunut.

Uusia työpaikkoja syntyi logistiikkatoimijoille 4, mutta ne eivät suoraan ole hankkeen toimenpiteiden ansiota.

6 Hakijan osaaminen, hankkeen riskiarviointi ja ohjausryhmä

6.1 Miten hanke kartutti tuensaajan hanketyöosaamista ja hankkeen sisällön mukaista osaamista?

Hankkeessa saatiin erinomaista tietoa meriteollisuuden hankinta-, toimitus- ja kuljetusketjuista. Meriteollisuuden kokonaisvaltaisen toiminnan ymmärtäminen kartutti laajasti hankeorganisaation osaamista ja kontaktiverkostoa.

Hanketyön osalta hanketoteuttajan ja asiantuntijan työskentelyn joustavuus ja muutosten sietokyky lisääntyivät. Yritystoimintaan suoraan tai välillisesti vaikuttaviin tilanteisiin tulisi enemmän kiinnittää huomiota, niiltä osin kuin se on mahdollista saatavissa olevan tiedon valossa. Hanke opetti vallitsevien tilanteiden ja toimintaympäristön muutosten osalta analyttisyyttä ja muutoksiin sopeutumista sekä valmiutta reagoida äkillisesti muuttuviin tilanteisiin.

Yritysyhteistyön kannalta etätyöskentely on haasteellista. Toisaalta säännöllisten palaverien pitäminen Teams-yhteydellä helpotti ajankäytön suunnittelua ja vähensi matkustustarvetta.

6.2 Toteutuiko hankkeen aikana ennakoituja tai muita riskejä ja kuinka niihin reagoitiin?

Kaikki ennakoitujen riskit toteutuivat.

Riskien vaikutuksista tiedotettiin aktiivisesti yrityksille sekä ohjattiin osallistumaan ja seuraamaan mm. koronarajoitusten osalta päättävien viranomaisten ohjeistuksia sekä tiedotettiin koronatuukien hakuprosesseista ja hakuajoista.

Matkustajaliikenteen rajoituksista tiedotettiin ja ohjattiin tiedustelut tarvittaessa raja- ja tulliviranomaisille.

Venäjän sotatoimet Ukrainassa lopettivat hankkeen osalta yritysyritystyön venäläisten yritysten kanssa. Pakotteista ja vastapakotteista tiedotettiin ja ohjattiin yrityksiä osallistumaan mm. SVKK:n ja Keskuskauppakamarin järjestämiin pakoteinfoihin.

Keti teki suurimpien keskikarjalaisten vienti-/tuontiyritysten keskuudessa kyselyn pakotteiden vaikutuksista yritysyritystoimintaan. Pakotteet vaikuttivat yritysten liiketoimintaan erittäin negatiivisesti.

Yritysten innokkuus osallistua hankkeen toimenpiteisiin oli heikkoa, sillä hanke ei saanut aktivoitua yrityksiä tehokkaasti sitoutumaan hankkeen toimenpiteisiin. Asiakaslähtöinen kehittäminen ei ollut täysipainoista koronapandemian ja hankkeen lopussa Venäjän sotatoimien vuoksi.

Valuuttakurssien muutokset korottivat raaka-aineiden, komponenttien ja logistiikan kustannuksia. Koronapandemia ja sota Ukrainassa vaikuttivat myös tuotteiden saatavuuteen.

6.3 Miten ohjausryhmä tuki hankkeen toteutusta? Miten ohjausryhmä luonnehti hankkeen onnistumista?

Ohjausryhmä oli kannustava ja ymmärtäväinen hankkeen toteutukseen liittyen. Ohjausta ja ideoita toteutuksen muutoksiin saatiin kiitettävästi. Tullin ja rajavartiolaitoksen osallistumien hankkeen ohjausryhmään toi tärkeää ja ajantasaista tietoa hankkeelle ja muille ryhmän jäsenille. Yritysedustajilta saatiin hyviä kommentteja ja ideoita hankkeen toteutukseen.

Hankkeen toteutusaika sattui haasteelliseen aikaan ja varsinkin uusien asiakasyritysten kanssa toimiminen ja yhteistyön aloittaminen etätyöllä on todella haastavaa.

6.4 Miten kohderyhmä koki hankkeen? Millaista palautetta kohderyhmältä on saatu?

Hankkeen alussa yritykset olivat hyvin kiinnostuneita hankkeen toimenpiteisiin ja uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin. Koettiin, että hanke tuo uutta ajattelua yritysten liiketoiminnan kehittämiseen ja uusien markkinoiden etsintään.

Hankkeen aikana ei kuitenkaan pystytty toteuttamaan täysipainoisesti asiakaslähtöistä kehittämistyötä ja tämä näkyi yritysten vähäisenä sitoutumisena hankkeeseen.

Hankkeen ideaa ja tehtäviä toimenpiteitä pidettiin hyvänä, mutta ajankohta ei ollut hankkeen toteutuksen kannalta hyvä.

Yritykset kaipasivat konkreettisia kahdenkeskisiä kohtaamisia ja suunniteltuja matchmaking-matkoja.

7 Horisontaaliset tavoitteet

7.1 Sukupuolten tasa-arvo

	Kyllä	Ei	Perustelu
Hankkeen päätavoite oli sukupuolten tasa-arvon edistäminen		x	Hanke oli vaikutuksiltaan sukupuolineutraali
Hankkeessa tehtiin toimintaympäristön analyysi sukupuolinäkökulmasta		x	Hanke oli vaikutuksiltaan sukupuolineutraali
Sukupuolinäkökulma huomioitiin hankkeen toiminnassa (valtavirtaistaminen)		x	Hanke oli vaikutuksiltaan sukupuolineutraali

7.2 Kestävä kehitys

Vaikutuksen kohde	Vaikutusaste		Perustelu
	Välitön vaikutus	Välillinen vaikutus	
Ekologinen kestävyys			
Luonnonvarojen käytön kestävyys	0	0	Hankkeen toimenpiteet luonnonvarojen käytön kestävyteen kohdistuivat pääasiallisesti suunnitelmiin ja toimintamallien pohdintaan, varsinaista vaikuttavaa toimintaa ei voitu toteuttaa.
Ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien vähentäminen	1	3	Hankkeessa suunniteltiin ja edistettiin yritysten hiilineutraalia logistiikkaratkaisua. Ratkaisu ei kuitenkaan saanut tarvittavaa rahoitusta. Välillisesti edistettiin rautatieliikenteen kehittymistä.
Kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus	0	3	Hankkeessa pyrittiin vaikuttamaan luonnon monimuotoisuuden vahvistumista ja suojelemista mm. logistiikkatoiminnoissa ja kiinnittämällä huomiota teollisuuden ympäristövaikutuksiin.
Pinta- ja pohjavedet, maaperä sekä ilma (ja kasvihuonekaasut)	2	2	Hankkeessa pyrittiin vaikuttamaan kasvihuonepäästöjen vähentämiseen mm. logistiikkatoiminnoissa ja kiinnittämällä huomiota teollisuuden ympäristövaikutuksiin.
Natura 2000 -ohjelman kohteet	0	0	Ei vaikutusta
Taloudellinen kestävyys			
Materiaalit ja jätteet	0	0	Hanke ei pystynyt vaikuttamaan toimenpiteillä kyseisiin toimenpiteisiin.
Uusiutuvien energialähteiden käyttö	0	5	Hankkeessa oltiin mukana edistämässä uusiutuvan energian investointeja. Investoinnit toteutuvat hankkeen päättymisen jälkeen.
Paikallisen elinkeinorakenteen kestävä kehittäminen	3	5	Paikallisten toimijoiden saavutettavuus ja tunnettavuutta parannettiin hankkeen tiedotuksella ja yhteistyökumppaneiden kontaktien kautta.
Aineettomien tuotteiden ja palvelujen kehittäminen	3	5	Hankkeessa tehtyjen toimitus-hankinta- ja kuljetusketjut voidaan jalkauttaa yrityksiin toimintaympäristön muutosten tasaannuttua. Selvitystyön tulokset voidaan soveltuvin osin muuttaa vastaamaan muiden markkinoiden tarpeita.

Vaikutuksen kohde	Vaikutusaste		Perustelu
	Välitön vaikutus	Välillinen vaikutus	
Liikkuminen ja logistiikka	5	-4	Hankkeessa tehtyjen toimitus-hankinta- ja kuljetusketjut voidaan jalkauttaa yrityksiin toimintaympäristön muutosten tasaannuttua. Selvitystyön tulokset voidaan soveltuvin osin muuttaa vastaamaan muiden markkinoiden tarpeita. Alueen yritysten tunnettavuus parani. Maantiekuljetukset lisääntyivät merkittävästi, joten päästöt kasvavat. Raideliikenteen kehittämistä edistettiin, mutta Venäjän sotatoimet Ukrainassa vaikuttavat raideliikenteen kehittämiseen rajaliikenteessä.
Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys sekä yhdenvertaisuus			
Hyvinvointi	1	3	Hankkeelle asetetut uudet työpaikat ja uudet yritykset eivät toteutuneet suunnitellusti, joten hyvinvoinnin edistäminen alueella oli jo olemassa olevan liiketoiminnan tukemista ja tulevaisuuden mahdollisuuksien kartoittamista/ suunnittelua. Covid 19- pandemia vaikutti kaikkeen tekemiseen.
Tasa-arvon edistäminen	0	0	Ei ollut relevantti hankkeen toteutuksessa.
Yhteiskunnallinen ja kulttuurinen yhdenvertaisuus	0	0	Hankkeessa ei voitu toteuttaa täysipainoisesti eri kansalaisuuksien kanssa tehtävää yhteistyötä. Venäjän sotatoimet Ukrainaa kohtaan vähensivät kulttuurillista ymmärrystä.
Kulttuuriympäristö	0	0	Hankkeessa ei voitu toteuttaa täysipainoisesti eri kansalaisuuksien kanssa tehtävää yhteistyötä. Covid 19-pandemian ja lopulta Venäjän sotatoimien vuoksi. Venäjän sotatoimet Ukrainaa kohtaan vähensi Venäläisen kulttuuriympäristön ymmärrystä.
Ympäristöosaaminen	1	2	Selvityksissä ja toimenpiteissä pyrittiin huomioimaan kestävä kehityksen periaatteet.

8 Julkisuus, tiedottaminen ja yhteydet muihin hankkeisiin

8.1 Miten hanke näkyi julkisuudessa? Miten hankkeesta tiedotettiin?

Hankejulistet olivat nähtävillä Tohmajärven kunnanviraston, Keski-Karjalan Kehitysyhtiö KETI Oy:n tiloissa. Hankkeessa tuotettiin asiakaslähtöistä materiaalia, pääasiassa materiaalit räätälöitiin toimintakohtaisesti sähköisessä muodossa. Näitä materiaaleja esiteltiin yritystapaamisilla.

Ohjausryhmälle esiteltiin hankkeen toteutus ja tulevat toimenpiteet ohjausryhmän kokouksissa.

Tiedon välittämistä varten hankkeelle perustettiin ohjausryhmän Teams-tiimi sekä Meriklusteri-asiantuntijatiimi, jossa välitettiin asiantuntijapalveluihin liittyviä dokumentteja.

Hankkeen toimenpiteistä tiedotettiin yritysten välisissä tapaamisissa, työpajoissa ja venäläisten yritysten kanssa Zoom-yhteydellä pidetyssä Meriteollisuus-infossa.

Hankkeesta oli artikkeleita Keski-Karjalan paikallislehti Koti-Karjalassa, Pohjois-Karjalan Trendit lehdessä sekä KETI-utisissa. Ohjausryhmän jäsenet, hankkeessa työskentelevät asiantuntijat ja projektipäällikkö levittivät tietoa hankkeesta omien kontaktiensa ja tapaamistensa yhteydessä laajemmin valtakunnallisesti.

8.2 Mihin hankkeisiin tai hankekokonaisuuksiin hanke toiminnallisesti tai muuten liittyi ja miten? (Merkitse myös hakemusnumerot tai hankekoodit)

Hankekoodi A75671 Teollisuuden kilpailukyky -hanke. Tiedonvaihto teollisuuden energiaratkaisuista.

Hankekoodi S21630 Työvoimaa ja opiskelijoita Venäjältä -hanke. Tiedonvaihto

Hankekoodi A 78682 Niiralan terminaaliraiteiston kunnostus 2022. Yritysten kehittämishankkeiden ja investointien kartoittaminen ja niiden edistäminen.

Lahden seudun meriklusteri, Ladec, Benchmarking

Barents region transport and logistics, Kolarctic -rahoitus, Kainuun- liitto, Tiedonvaihto.

9 Aineiston säilytys

9.1 Missä hankkeen aineisto säilytetään tai arkistoidaan? Yhteyshenkilön yhteystiedot.

Aineisto säilytetään Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy KETI:n arkistoissa.

Kiteentie 9-11 B, 82500 KITEE

Yhteyshenkilö:

Risto Hiltunen

+358 50 303 1313

risto.hiltunen@keti.fi

10 Liitteet ja allekirjoitus

Liitteet

Satamalogistiikka_Pietari
Telakkateollisuus_Pietari
Venäläiset_Partnerit
Saavutettavuus_log.
Meriklusteri_ENG_markkinointi
Meriklusteri_RUS_markkinointi
Meriklusteri_videolinkit

Tuensaaja vakuuttaa tässä loppuraportissa ja sen taustalomakkeissa antamansa tiedot oikeiksi.

Päiväys ja hakijaorganisaation sähköinen allekirjoitus

29.8.2022

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti